

Imamo delo, ki ga je treba opraviti kar vmes med drugim delom, torej ni vezano na določen čas, kakor: krpanje perila in obleke, nogavic, in konečno izvanredna dela ob boleznih ljudi ali živine, nesrečah i. dr.

Gospodinja si mora znati razdeliti i tako nepričakovano delo, da ne nastane zastoj in zmešnjava v delovnem redu.

Dobra razdelitev dela je zelo koristna v vsakem oziru. Olajšuje delo ter nadzorstvo gospodinji sami, dragoceni čas se ne trati z nepotrebnim spraševanjem in delavna moč poslova se tako pravilno izrablja.

Radi tega se naj vsaka gospodinja navadi na točno razdelitev dela sama sebi, kakor tudi posameznim rodbinskim članom in poslom.

Dom

Je v pravem pomenu besede kraljestvo gospodinje. Zato je njena sveta dolžnost, da napravi ta dom svojcem kolikor mogoče prijeten in vabljen. Blagor človeku, ki se lahko ponaša z domom, ki mu je svetišče, kjer najde mir ter zadovoljstvo.

Tudi tujca objame neko prijetno čustvo, ko prestopi prag take domačije. Toplo in udobno ter na moč prijazno upliva nanj neka nevidna sila. Vse mu šepeta in šušlja vabljivo in s tisoč nevidnimi nitkami se čuti priklenjenega na ta kraj.

Kdo povzroča ta čar?

To je utis, ki ga napravi dobro urejen dom, domačnost, kateri se tudi tujec ne more odtegniti. Ta domačnost osrečuje vedno znova, vsakokrat ko prestopimo prag hiše, prihajajoč iz vrveža življenja. Vsa slaba volja, skrbi in neprijetnosti se umaknejo pred njo in objame nas zadovoljstvo in mir.

Kakor je zunanost človeka ogledalo njegove duše, ravnotako je zunanost hiše zrcalo onih, ki v njej prebivajo.

Lug iz bukovega pepela

Je zelo učinkovito sredstvo za čiščenje vseh lesenih predmetov, ki niso barvani.

Pripravi se na sledeči način: V primerno velik čist lonec se nasuje čist bukov pepel, nato se pa prilije dvakrat toliko hladne vode. Na 1 liter pepela se torej da dva litra vode. Z leseno kuhalnico ali grogom se ta zmes premeša ter pristavi k ognju, da zavre. Nato se potegne lonec na kraj štedilnika ter pusti na miru, da se gošča vse na dno posode. Zgorej se vstopi čista tekočina, ki jo imenujemo lug.

Polij nekaj vročega luga z zajemalko ali lončkom na predmet, ki ga hočeš očistiti, drgni s krtačo, oplahni s čisto hladno vodo in obriši s čisto krpico. Videla boš, kako lepo čist postane les. Pazi, da ne segaš z roko v lug, ker ti razje kožo.

S takim lugom lahko očistiš vse nebarvane lesene predmete, mize, stolice, krožnike, kuhalnice in škafe. Prihraniš denar za milo in sodo. Lug je priprosto, pa vendar učinkovito čistilo ter zelo poceni, ne sane namreč drugo kakor par minut dela. Poskušaj!

Ocvirkova ali pusina potica.

Vzemi vshajeno krušno testo iz pšenične moke, razvalaj ga za pol prsta na debelo, potrosi nanj precej na gosto prepražene mastne mlačne ocvirke iz zabele, zavij kakor štrukelj, deni v lončen model za potice, ali pa tudi v navadno pekvo (rajndlo), pusti pa zopet zelo dobro vshajati ter speči v peči. Je to zelo dobra in tečna jed!

Otvorili smo tudi za naše gospodinjke oddelke: »Vprašanja in odgovori.«

Gospodinje, poslužite se tega kotička, ako hočete kakšen nasvet, v kateremkoli gospodinjstvem opravilu. Odgovoriti vam hočemo. Če bo pa stvar zanimiva, jo priobčimo v gospodinjstvem delu bolj obširno.

*

Cene in sejsmska poročila.

Mariborsko sejsmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 28. novembra t. l. se je pripeljalo 120 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari eden po 100 do 125 Din, 7—9

Krasne kodre

neomejeno trajne pri vlažnem zraku ali potenju dosežejo dame in gospodje brez škarij kodrala s Hela-Kodralom. Tudi najlepši bu-bikopi se polepša s Helo, ker je nepotrebna vsaka ondulacija. Velik prihranek na črni in denarju, pospešuje rast las. Vaša podoba Vas bo iznenadila. Takoj po uporabi obilo onduliranih kodrov krasne frizure. Mnogo zahvalnic. Posebno gledališke umetnice so polne hvale. Cena 12 Din, 3 steklenice 25 Din, 6 steklenic 40 Din. — Dr. Nic. Kemeny, Košice H., poštni predal 12/228, Čehoslovaško. 1294

tednov stari po 150 do 200 Din, 3—4 mesece stari 250 do 350 Din, 5—7 mesecev stari od 400 do 450 Din, 8—10 mesecev stari 550 do 650 Din, 1 leto stari 800 do 1000 Din, 1 kg žive teže 10 do 12 Din, 1 kg mrtve teže od 14 do 15 Din. Prodalo se je 177 komadov.

Mariborsko sejsmsko poročilo. Prignanih je bilo 6 konjev, 6 bikov, 70 volov, 234 krav in 6 telet, skupaj 322 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 25. novembra 1930 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 8.50 do 9 Din, poldebili voli 7 do 7.50 Din, bikli za klanje 7 do 7.50 Din, klavne krave debele 6 do 6.25 Din, plemenske krave 4 do 5.75 Din, krave za klobasarje 3 do 3.50 Din, mlada živina 7.50 do 9 Din. Prodanih je bilo 148 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 18 do 22 Din, II. vrste 16 do 18 Din, meso od bikov, krav in telic 14 do 16 Din, telečje meso I. vrste 24 do 35 Din, II. vrste 16 do 24 Din, svinjsko meso sveže 15 do 27 Din.

NAŠA DRUŠTVA
Krščanska osnova ljudske prosvete.

O tem predmetu je dr. Hohnjec na občnem zboru Prosvetne zveze govoril naslednje:

Smoter prosvetnega dela je: poučen in značajan človek. Oboje je potrebno

Krvnik zavihti meč, pa slabo zadene. Zamahne še drugokrat. Grof Tatenbah vzdihne z umirajočim glasom: »Jezus, Marija!« Krvnik udari še tretji in četrtkrat. Grof Tatenbah je prenehal živeti.

Zunaj so zaropotali bobni v znamenje, da je pravici bilo zadoščeno. Poulična druhal je zakričala in zadivjala. Po cerkvah pa so žalostno zapeli zvonovi.

V tem trenutku je skočila jetnica k oknu male celice na Schlossbergu. Vila je roke in se oprijemala železne mreže ter jo močila s svojimi solzami. Milo je vzdihovala, potem pa je začela besneti, dokler se ni zgrudila nezavestna na tla. Billa je to grofica Ana Katarina Zrinjska.

Glavo in telo grofa Tatenbaha so položili v krsto in pokazali množici. Zvečer so čisto na tihem prepeljali truplo na pokopališče Sv. Andreja, ki je pripadalo očetom dominikancem. Tam so ga pokopali na severni strani cerkve zunaj pri drugem oknu.

V hiši deželnih stanov v Gosposki ulici v Gradcu se vidijo na hodnikih prvega in drugega nadstropja naslikani grbi vseh tedanjih plemenitajev z imenom dotične plemenitaške rodbine. Tako se čitajo imena Saurau, Dietrichstein, Frautmannsdorf, Stubenberg, Herberstein in drugih velikašev. Le grb grofov Tatenbahov manjka. V kotu za durmi, kjer se pride v dvorano, v kateri so zborovali člani deželnih stanov, se vidi del grba ter napis. Toda je tako razpraskan, da se ne more čitati, odnosno nič natančnejšega ugotoviti.

Pravijo, da je baje to bil grb Tatenbahov in napis. I je bil nesrečni grof Erazem Tatenbah črtan iz znana članov deželnih stanov, so tudi hoteli zabrisati na ta način spomin na nekdanj mogočne grofe Tatenbahe.

XXIX.

Poznejši dogodki.

Ti rod moj, mili rod, ti hudobije,
Sovraštva razdejal boš carstvo kletu...
Tvoj bođe venec zmage nekrvave:
Naprej moj rod — Naprej zastava slave!
Stritar.

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, Roroška c. 5

ter mora biti združeno. Človek, ki je poučen v svoji stroki, ki je dobro priučen vršenju stanovskih poslov ter tudi v sorazmerni meri deležen splošne izobrazbe, nadkriljuje človeka brez strokovne, stanovske in splošne izobrazbe. Zato bodi poučenost skladno združena z značajnostjo. Važnejša pa je značajnost. Tako je torej poglobljeni smoter prosvetnega dela: dober in značajan človek. Kaj je k temu potrebno? Sv. Avguštin to opredeljuje jasno in kratko: »Če hočeš boljši postati kot si, išči to, kar je boljše kot ti.« Boljše je to, kar je nad naravo: Bog, njegova resnica, njegova milost. V človeški naravi so velike slabosti: je sebičnost, strast, častihlepnost. Nad temi ne more to, kar je boljše, zmagati, če nam stopa nasproti kot ideja, kot misel, marveč zmaga samo takrat, če stopi pred nas kot nadnaravno življenje. Le v območju tega življenja se more človek, osebno mlad človek, dvigniti do pravega in celega značaja. Če je smoter prosvetnega dela značajan človek, mora podlaga tega dela biti krščanska. Papež Pij XI. to poudarja v svoji znameniti okrožnici o kršč. vzgoji mladine z dne 31. decembra l. 1929 med drugim s temi besedami: »Prava vzgoja je prav tako izredno važna kakor prava pot do zadnjega cilja, s katerim je vse vzgojno delo v nujni notranji zvezi. Ker je namreč bistvena naloga vzgoje napraviti iz človeka to, kar mora biti, in ga navaditi na takšno življenje na svetu, da bo lahko dosegel svoj vzvišeni namen, za katerega je bil ustvarjen, zato je jasno, da kakor ni pravilna vzgoja, ki se ne ravna popolnoma po našem zadnjem namenu, tako tudi v sedanjem redu božje Previdnosti, odkar se nam je Bog razodel po svojem edinorojenem Sinu, ki je »pot, resnica in življenje«, ne more biti vsestranska in popolna nobena druga vzgoja kakor le krščanska.«

Ker torej ni vsestranska in popolna nobena druga vzgoja kakor le krščanska, morajo vse tri družbe, ki jim pri-

pada pravica in dolžnost vzgoje: družina, Cerkev in država, v medsebojnem soglasju podajati svojim članom vzgojo, ki je zasnovana na krščanskih načelih. Potegovanje za krščansko vzgojo mladine ni nobena politika, marveč pristno versko delo. S tem, tako poudarja Pij XI. v omenjeni okrožnici, »katoličani kateregakoli naroda na svetu ne uganjajo nikake strankarske politike, ampak izvršujejo le svoje versko delo, od katerega njihove vesti ni mogoče odvezati; tudi ne nameravajo odtrgati svojih otrok od telesa in duše naroda, ampak vzgojiti jih na najpopolnejši način tako, da bodo svojemu narodu kar največ koristili; kajti dober katoličan je prav pod vplivom katoliškega nauka že s tem samim najboljši državljani, ki ljubijo svojo domovino in se zvesto pokorava postavljeni državni oblasti, pa naj ima ta kakršnokoli zakonito državno obliko.« Isto misel je tudi izrazil pravosodni minister dr. Sršič v svojem govoru v Mariboru 12. novembra t. l., ko je rekel: »Pomembna naloga veroizpovedi je, da se naša vrta mladina vzgaja v duhu pobožnosti ter izpolnjevanja verskih dolžnosti. Dobro vemo: kdor se boji Boga, spoštuje tudi družabne in državne ustanove.« Pomembne so tudi te-le besede znanega nemškega vzgojeslovnega pisatelja F. V. Försterja: »Šolska soba in božje kraljestvo se ne dasta ločiti, in kdor ju umetno loči, bo žel posledice.« To velja ne samo za šolsko sobo, marveč tudi za vsako ustanovo in vsako društvo, kjer se vzgaja mladina.

Občni zbor Prosvetne zveze. V četrtek, 27. novembra, je bil občni zbor Prosvetne zveze, ki je bil dobro obiskovan dr. Cukala. Presv. g. pomož. škofa je pozdravil zborovanje preč. g. kanonik dr. Cukala. Prevs. g. pomož. škof dr. Tomažič je poslal pozdrav-

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, telefon št. 23-58. Najmodernejše urejen za operacije. Diatermija, višinsko sonce, tonizator, infrardeča žarnica. Cene zmerno. 581

no pismo. Navzoči so tudi bili med drugimi bivši oblastni predsednik dr. Leskovar, stolni župnik mons. Umek in tajnik ljubljanske Prosvetne zveze V. Zor. Predsednik dr. Hohnjec je imel govor, iz katerega objavljamo, odnosno bomo objavili glavne misli. Govornik je predložil tudi udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Aleksandru, ki je bila sprejeta z velikim odobravanjem. Prosvetna zveza je v preteklem poslovnem letu štela 193 prosvetnih enot. Omeniti je letni prirastek 7 novih organizacij, namreč prosvetna društva v Sv. Bolfenku pri Središču, Stranica, Bogojini, Črensovcih in Sevnici ob Savi ter glasbeni društvi v Dravogradu in na Vranskem. Včlanjena društva nadalje izkazujejo 116 dramatičnih, 39 pevskih in 23 glasbenih odsekov, 16 društev ima društveno zastavo, 8 skioptični, 10 radio in 3 kino aparat. Dramatični odseki so vprizorili 248 iger, s katerimi je bilo spojenih tudi 28 poučnih predavanj. Skioptičnih predavanj se je vršilo 63. Društva opravljajo 152 knjižic, ki so še deloma prvotne župnijske ljudske knjižnice, deloma pa tudi prosvetne ustanove raznih društvenih pokroviteljev. Isto velja tudi o 51 prosvetnih domovih, katerih prostori so društvom za narodno prosvetne namene na razpolago. Izvoljen je bil z malimi spremembami prejšnji odbor. Naj bi se misel, ki je bila tako odločno poudarjena na obnem zboru, misel intenzivne, ojačene in razširjene mladinske vzgoje in izobrazbe izvršila v dejanjih! Kdor zanemarija mladino, bo zato nosil odgovornost!

Ptuj. Sv. Peter in Pavel. Kakor vsako leto, tako tudi letos proslavi Marijina družba v Ptuj svoj glavni praznik dne 8. decembra, praznik Brezmadežne. Pred praznikom se opravlja devetdnevica z govorom in sv. mašo. Na praznik bo ob pol 10. uri sklepni govor, slovesna sv. maša in skupno sv. obhajilo mladine. Popoldan istega dne pa bode Marijanska akademija v mestnem gledališču. Na sporedu so lepi prizori, petje in igra »Otrok Marijine«. Slavnostni govor bode imel vlč. g. Ignacij Groblar. Vsi prijatelji marijanske i-deje iskreno vabljeni!

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge poučne verske članke, razen tega pa resničen dogodilaj iz misijonov »Mladostni navihane« — postane redovnik in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

Tako je umrl mož, ki je imel visoko leteče težnje. V njih izvrševanju pa je bil neodločen in omahljiv. To mu je bilo v pogubo.

Njegova posestva na Štajerskem in v Šleziji so zasegli, grofija Rheinstenska je postala fevd (zajem) brandenburškega kneza-izbornika.

Za izvršitev zaplenitve premoženja sta bila določena Gašper Kellersperg in Franc Adam grof Dietrichstein, katerima je bil dodeljen podpolkovnik Sahier pl. Windmühlen, ki se je posebno odlikoval pri zaplenitvi premoženja in pri preganjanju podložnikov grofa Tatenbaha. Bil je prepričan, da odlikovanje ne izostane, zato je sam prosil za podelitev zlate kolajne. Toda on, kakor tudi deželni profos Jurij Franc pl. Will, ki je tudi pričakoval bogato nagrado, sta ostala brez nagrade in brez odlikovanja.

Tatenbahovo premoženje je bilo res veliko, a bilo je tudi okoli 100.000 gld. dolga.

Še 22. marca 1670 je dal grof Tatenbah spraviti 18 s srebrom in dragocenostmi obloženih vozov iz Račja na Statenberga, tri pa v Konjice. Ogromne množine vina so bile v kletih, in sicer v Podčetrtku okoli 4000, v Konjicah 3000, v Statenbergu 2310 veder. V Konjicah se je dobilo 12

sodov medu, sod slivovke in velike množine zrnja.

V Freihausu se je našlo veliko število pušk, mečev, krogel in to toliko, da bi se dalo oborožiti 500 mož. Te stvari je dal Jeremija Konrad odpeljati v orožarno v Gradec.

Erazmova brata Ivan Krištof in Oton Fridrik sta tožila vlado, ker je zaplenila tudi takšna posestva, ki niso bila fevdna last, marveč zasebna Erazmova lastnina. Vlada se je vdala ter je po oskrbniku Simonu Judi Stupanu, ki je bil izprva slikar v Konjicah, leta 1685 izročila tožiteljema graščine Konjice, Trebnik in Hebenstreit.

Nesrečna Tatenbahova soproga Ana Terezija se je umaknila iz sveta in njegove družbe. Vlada ji je priznala letnih 2000 gld. podpore. Živela je sama zase. Vajena je bila trpljenja, saj od časa svoje poroke leta 1667 ni doživela dosti veselih ur. Ljubila je svojega soproga z vso močjo ljubezni, a kmalu je uvidela, da ni našla pri njem tiste ljubezni, ki posvečuje in učvrščuje zakonsko zvezo ter daje zakonskima moč, da moreta prenašati nesrečo ter se ustavljati vsem zlim silam.

Svojo ljubezen do soproga je prenesla na svojega pastorka Antona.